

TÜRK - ALMAN KOOPERATİF BİRLİKLERİ İŞBİRLİĞİ

KOOPERATİFLERDE KADIN VE GENÇLERİ GÜÇLENDİRİLMESİ (KAGEG) PROJESİ 2024 - 2026

Dgrv Türkiye Temsilciliği
Eğitim Ekibi
Ankara
2024

Projenin Amacı:

Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst birlikleri özellikle kadın ortakları, uzmanları ve yöneticileri teşvik etmiş ve kadınların, özellikle de genç kadınların organizasyonlarındaki rolünü güçlendirmiştir.

Projede Beklenen Sonuçlar:

Proje sonunda erişilmesi hedeflenen 4 sonuç tanımlanmıştır. Oryantasyon dönemi olarak kabul edilen projenin ilk 6-9 aylık döneminde proje ekibinin kurulması, faaliyetlerine başlaması, projenin uygulanacağı bölgeler ile bölge birlikleri ve kooperatiflerin seçilmesi hedeflenmiştir.

1. Sonuç: Seçili bölge birlikleri kadınların ihtiyaçlarına uygun geliştirdiği ve sunduğu hizmetler sonucunda **kadınların kooperatif kurullarına katılımı artmıştır.**

2. Sonuç: Seçili **kooperatiflerin kadın uzmanları, yöneticileri ve ortaklarının kapasiteleri** iklime dayanıklı ve sürdürülebilir tarım, tarım ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması ve kooperatiflerin yönetimi -özellikle mali yönetimi- alanlarında daha da geliştirilmiştir.

3. Sonuç: **Deprem bölgesinde** seçili kooperatifler ve üst birlikleri kapasitelerini geliştirme ve örgüt yapılarında kadınları güçlendirme bakımından desteklenmiştir.

4. Sonuç: Tarımsal amaçlı kooperatiflerde, kooperatif üst birliklerinde ve tarımsal alanda kadınlara destek veren kuruluşlarda **iletisim ağları hem Türkiye içinde ve hem de Türkiye ile Almanya arasında güçlendirilmiştir.**

Projenin Gerekçeleri:

Türkiye’de kadın ve gençlerin fırsat eşitliğine sahip olması ve istihdamlarının artırılmasına ve kooperatifçiliğin geliştirilmesine yönelik politikalar uygulanmaktadır. Bunun en somut ifadeleri Ekim 2023’te onaylanmış olan “On İkinci Kalkınma

Planı (2024-2028)” içinde görmek olasıdır. Söz konusu planda yer alan bazı örnek paragraflar numaralarıyla birlikte aşağıda görülmektedir.

563. Esnaf, sanatkâr ve **kooperatiflerin** değişen ekonomik ve sosyal şartlara uyum sağlayacak şekilde rekabetçilikleri ve kapasiteleri geliştirilecek, denetim sistemleriyle şeffaflık ve güvenilirlikleri artırılacak, işbirliği ve ortak çalışma kültürünün yaygınlaşması sağlanacaktır.

726. Kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması ve kadınların güçlenmesi önceliğinin tüm plan, program, politika geliştirme ve uygulama süreçlerinde yer alması sağlanacaktır.

727. Kadınların eğitim, istihdam ve karar alma mekanizmalarına katılımı ile temsillerinin artırılması için kota ve ilave destekler gibi “geçici özel önlemler” tanımlanarak uygulanacaktır.

728.2. Kadınların işgücüne katılımlarını artıracak girişimcilik, finansal ve dijital okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlardaki programlar kapsamı genişletilerek yaygınlaştırılacaktır.

750.8. Başta **kırsal bölgelerde yaşayan genç kadınlar olmak üzere gençlerin** çalışma hayatına girmeleri desteklenecek, kırsala tersine göçü sağlayıcı, ekonomik ve sosyal hayatı canlandırıcı projeler geliştirilecektir.

Ayrıca, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu’nda ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğinin değerlendirilmesi amacıyla kurulan kooperatiflere tanınan ayrıcalıklar ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı arasında imzalanmış ve 2028 yılı sonuna kadar uygulanacak olan **“Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü”** gibi kanun ve resmi politikalar bu projenin hazırlanması ve uygulanmasının gerekçeleri arasında yer almaktadır.

KAGEG Projesinin Paydaşları:

Projenin siyasi sahipleri T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı (TOB) ile F. Almanya Gıda ve Tarım Bakanlığıdır (BMEL). Ulusal seviyede uygulama ortakları TOB adına Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ile HAY-KOOP ve KÖY-KOOP Merkez Birlikleri ve BMEL adına ise Alman Kooperatifleri ve Raiffeisen Birliğidir (DGRV). İl bazında uygulama paydaşları ise İl Tarım Müdürlükleri ve kooperatif (bölge) birliği, yerelde ise seçilecek olan kooperatiflerdir. DGRV uzmanları her seviyede projenin uygulanmasına destek olacaktır.

Projede Benimsenen Yöntem:

Projede “**Birlikten birliğe, birlikten kooperatiflere doğrudan bilgi, tecrübe ve teknoloji aktarımı**” yöntemi benimsenmiştir. Buna göre DGRV projede yer alan merkez ve bölge birliklerine doğrudan danışmanlık-koçluk, eğitim ve teknik gezi hizmetleriyle bilgi ve birikimlerini aktaracak, birlikler de kendi ortaklarına bunları aktaracaktır.

Projenin öncelikli hedef kitlesi birliklerin ve kooperatiflerin kadın ve genç ortakları, yöneticileri ve çalışanlarıdır.

Projede 2 pilot bölge seçilecektir. Her pilot bölgede en az iki bölge birliği olacak ve her bölge birliğinden 10-20 pilot kooperatif seçilecek ve onlarla işbirliği sözleşmesi imzalanacaktır. Birlik ve kooperatif seçimleri projenin oryantasyon döneminde hazırlanacak bir kontrol listesi esas alınarak gerçekleştirilecektir.

DGRV her bölgeye deneyimli bir danışman/koç ve ihtiyacı olan donanımı (araba, bilgisayar vd.) temin edecektir. Danışmanlar yılda en az 4 kez her bir pilot kooperatifi ziyaret edecek, durum analizi yapacak, istekleri belirleyecek ve buradan aldığı bilgilere göre danışmanlık ve eğitim hizmetlerini planlayıp uygulayacaktır.

Merkez ve Bölge Birliklerinde yılda en az bir kez kurumsal yönetim endeksi (KYE) ölçülecek, hem kurumsal gelişmeleri izlenecek hem de

eğitim ve danışmanlık ihtiyaçları belirlenecek ve planlanacaktır.

Projede katılımcı ve şeffaf bir proje yönetimi öngörülmüştür. Tüm kararlar projenin taraflarının temsil edildikleri iki kurulda katılımcı biçimde alınacaktır. Her iki bakanlığın ve proje uygulama ortaklarının temsil edildiği Proje Yönlendirme Kurulu yılda en az bir kez toplanıp değerlendirme yapacak ve çerçeve kararlar alacaktır. Proje uygulama ortaklarının temsil edildiği Proje Çalışma Grubu yılda en az 4 kez toplanıp proje çalışmaları değerlendirilecek ve planlanacaktır.

Alman Tarafının Yükümlükleri:

Alman tarafını temsilen DGRV aşağıda belirtilen katkıları yapacak ve yükümleri yerine getirecektir.

- Projeyi yürütmek üzere bir Proje Ekibi kuracak, görevlendirecek ve giderlerini karşılayacaktır.
- Proje ekibine destek vermek üzere ihtiyaç duyulan konularda yeterli sayıda ve sürede kısa süreli uzman görevlendirecek ve giderlerini karşılayacaktır.
- Proje süresince koordinasyon hizmeti verecek bir büroyu (DGRV Ankara Ofisi) hizmete sokacak ve masraflarını karşılayacaktır.
- Yurt dışına yapılacak teknik gezilerde organizasyon ve yabancı ülkedeki seyahat masraflarını (ulaşım, konaklama, iaşe vb.) karşılayacaktır. Katılımcıların Türkiye’deki seyahat masrafları ve yurtdışına uçuş masrafları projeden karşılanmayacaktır.
- Proje çalışma grubu (PÇG) toplantıları ve proje yönlendirme kurulu (PYK) toplantıları ile çeşitli etkinliklerin giderlerini (örneğin yemek, oda kiralama, teknoloji) de sınırlı ölçüde karşılayacaktır.
- PYK ve PÇG toplantı raporları ile yarıyıllık ve yıllık faaliyet raporlarını hazırlayıp paydaşlarla paylaşacaktır.

Merkez ve Bölge Birliklerinin Yükümlükleri:

Projede yer alan HAY-KOOP ve KÖY-KOOP Merkez Birlikleri ve seçilecek olan kooperatif bölge birliklerinin katkıları ve yükümlükleri şunlardır:

- Her birlik bir proje temsilcisi (irtibat kişisi) atayacaktır.
- Birlik çalışanları DGRV proje ekibiyle işbirliği yapacaktır.
- Eğitimden havuzuna katılmak üzere eğitecek adayların eğitici eğitimlerine katılmasını sağlayacaktır.
- Usta eğitmen olarak eğitmen havuzunda yer alan çalışanlarını başka pilot bölgelerdeki eğitim hizmetlerinde eğitmen olarak görev alması için önlem alacaktır.
- DGRV uzmanlarının hizmet sunabileceği ofis alanları sağlayacaktır.
- Eğitimlerin yapılmasına imkân verecek eğitim salonlarını tahsis edecek veya organize edecektir.
- Kooperatiflere sunulacak danışmanlık ve eğitim hizmetlerinde ulaşım bölge birlikleri tarafından sağlanacaktır.
- Teknik gezilere katılacak kişilerin Türkiye’deki seyahat masrafları ve yurtdışı uçuş/vize masrafları katılımcılarca karşılanacaktır.

DGRV Proje Ekibi:

DGRV proje süresince görev yapmak üzere bir proje lideri, bir teknik koordinatör, bir idari koordinatör ve 2 bölge sorumlusunu görevlendirecektir. Teknik koordinatör aynı zamanda bir bölgenin sorumlusu görevini üstlenecektir. Bunların dışında proje amacı ve hedefleri doğrultusunda ihtiyaç duyulan konularda yeterli sayıda uzmanı kısa süreli uzman olarak görevlendirecek ve giderlerini karşılayacaktır.

**VERİLİRSE EL ELE
ERİŞİLİR HER YERE**